

[S. Rasmussen.]

ind i vor Lovgivning, som kunde give mere Arbejde, ikke til Virksomheder, som ikke er produktive, hvilket jo kan paavises mange Steder, men paa samme Maade som her, tror jeg, der vilde naas betydeligt. Dette at man nu stiller Laantagere og dem, der vil have saadant Arbejde udført, betydeligt friere, end de har været stillet før, hilser jeg med Glæde, og jeg vil gerne her gentage, hvad et af mit Partis Medlemmer i det andet høje Ting har sagt — jeg haaber at faa Formandens Tilladelse til at gengive det efter Fortrykket. Det siges heri, at vedkommende Mand kan altsaa dels baade optage Laan og søge Tilskud og dels søge Tilskud og ikke optage Laan. Paa den Maade kan Loven varieres efter de enkeltes Behov, naar bare Betingelserne, som er foreskrevet, er i Orden. Jeg hilser med Tilfredshed, at Lovforslaget er affattet paa denne Maade.

Angaaende Finansieringen synes jeg, det er et Tilbageskridt, her er gjort, men paa den anden Side kan jeg godt forstaa, at man fra Statens Side begynder at blive lidt betænkelig, for Staten er vel efterhaanden blevet den største Laangiver i Landet. Jeg hilser med Glæde, at man nu gaar over til mere private Former ved Laangivningen, men jeg er lidt betænkelig ved, at Renten kan blive noget større efter Lovforslaget, end hvis Laan var ydet paa anden Maade — skønt jeg maa indrømme, at jeg ogsaa har set Renten blive større paa anden Maade. Maaske det derfor ikke betyder saa meget. Jeg vil haabe, at den Omstændighed, at der udstedes Obligationer med kort Afdragetid, vil medføre, at Kursen bliver noget bedre.

Med Hensyn til Grundforbedringsudvalgenes Arbejde har jeg set de foreliggende Tabeller og Opgørelser over Arbejdet og Bekostningen derved. Jeg kan ikke nægte, at det er ret betydelige Omkostninger, og de bliver jo ikke mindre, naar der kommer et Medlem mere ind i Udvalget. Omkostningerne er ogsaa forskellige de forskellige Steder. Der, hvor jeg er mest kendt, nemlig i Ringkøbing Amt, er Udgifterne ret højt oppe, men det vil blive vanskeligt at faa Udgifterne ned, fordi de store Afstande i Amtet bevirker, at der tit maa køres meget langt. Jeg vil haabe og tror ogsaa paa, at Udvalgene vil søge at gøre Omkostningerne saa smaa som muligt for derved at fremme Lovens gode Formaal.

Det har efter min Mening sin store Betydning, at denne Lovgivning nu gøres permanent. Det er opgivet, at den Jord, der her i Danmark kan trænge til Afvanding,

Mergling o. s. v., udgør et meget stort Areal, 300 000 ha. Men ser man paa, hvor stort et Areal disse nogle og tredive Millioner er anvendt til, viser det sig at være forholdsvis meget lille. Derfor tror jeg, at denne Lov vil blive stærkt benyttet i Fremtiden, og jeg tror ikke paa, at de 4 Mill. Kr., der her er foreslaaet, vil slaa til.

Med disse Bemærkninger anbefaler jeg Lovforslaget til hurtig Fremme i det høje Ting.

Fr. Kristiansen: Det Lovforslag, der foreligger til Behandling, betegner en Videreførelse af den Lovgivning, vi har haft i en Aarrække, en Lovgivning, der har vakt udelte Tilfredshed ude i Landbruget; en enestaaende Tilfredshed blandt praktiske Landmænd, tror jeg godt man kan sige. Og set fra Samfundets Side har den, som det ogsaa er blevet nævnt af ærede foregaaende Ordførere, medført det Gode, at det samfundsmæssige Udbytte af Jorden er blevet større — og det maa jo absolut siges at være godt i en Tid, hvor vi har Brug for at drage Nytte af Landbrugets Produktivitet i fuld Udstrækning for derved at formindske Indkøbene udefra mest muligt.

Ogsaa med Hensyn til Aflastning af Arbejdsløsheden har denne Lov været overmaade nyttig, idet en Del gifte Arbejdere ude i Landdistrikterne og overalt i Stationsbyerne gennem denne Lov har faaet ret godt lønnet Arbejde, særlig i Vinterhalvaaret, hvor den Slags Arbejde navnlig bliver udført. Betydningen for den enkelte Landmand er jo ikke mindre, idet intet er saa urentabelt som at arbejde med sur og vandlidende Jord; det er den mest trælsomme Jord at arbejde med til daglig, den er ukrudtsfyldt og i det hele vanskelig at have med at gøre, og den frembringer kun en Brøkdæl af den Afrøde, som velafvandet Jord frembringer.

Som et nyt Led i Loven er der nu indsat en Bestemmelse om, at der kan ydes Tilskud til Anlæg og Hovedstandsættelse af Biveje. Dette hilser jeg med Glæde, idet det vil kunne faa stor Betydning især i Sønderjylland, i Marskegnene, og maaske ogsaa andre Steder, thi det har ikke saa megen Interesse at faa Jorden afvandet, dersom den er vanskelig at komme til og faa bebygget og udnyttet.

Bestemmelsen om, at Udlaansvirksomheden nu skal overtages af de private Pengeinstitutter, har jeg næret nogen Betænkelighed ved, men efter at Nationalbanken, saa vidt jeg ved, har givet Tilsagn om at støtte Sparekasser og Smaabanker, som kan kom-